

Elodie Harper

Casa cu ușa de aur

Traducere din limba engleză și note de Alexandra Fusoi

Anul 75 e.n.

PARENTALIA

Între toate ființele, doar lui îi este dat să jelească... doar el are parte de ambiție, de lăcomie, de o dorință arzătoare de a trăi.

Plinius cel Bătrân, *Naturalis historia*¹

Pictorul stă în echilibru pe o platformă de lemn, iar tușele pensulei ce o aduce la viață pe zeiță sunt ascunse vederii. Amara îl privește. Restul frescei e gata, o scenă de vânătoare care înconjoară mica sa grădină. Numai chipul Dianei nu e terminat. Trage adânc aer în piept, bucurându-se de miresmele primăverii. La picioarele ei sunt împrăștiate narcise ca niște stele albe, iar aerul e încărcat de parfumul lor.

— Nimeni nu-i poate reprezenta cum se cuvine frumusețea, remarcă pictorul îndepărtându-se puțin de opera lui ca s-o cerceteze, după care își continuă treaba cu pensula.

Amara știe că nu se referă la zeița Diana. Ar fi putut angaja pe oricine să picteze un zeu, dar l-a ales pe

---

¹ Plinius, *Naturalis historia*. *Enciclopedia cunoștințelor din Antichitate*, vol. II — *Antropologia. Zoologia*, traducere de Ștefania Ferchedău, ediție îngrijită, prefață și note de Ioana Costa, Polirom, Iași, 2001, cartea VII, (1) 5, pp. 25–26.

bărbatul ăsta, pe Priscus, pentru că a fost cândva iubitul prietenei sale Dido și era singurul artist în stare să-i redea înfățișarea.

— Știu că o să reușești, îi răspunde ea.

Sau cel puțin așa speră. Restul picturii a fost făcută de ucenicii lui, la un preț mult mai mic. Costă de zece ori mai mult să-l angajeze pe Priscus, maestrul firmei, ca s-o immortalizeze pe prietena ei.

— Era o femeie splendidă, spune el, veselă ca nimeni altcineva. Îmi amintesc și acum cât de frumos putea să cânte.

Dido a murit doar de trei luni, iar Amara simte cum îi dau lacrimile. Clipește, pentru că nu vrea să observe Priscus. E ciudat să-l aibă la ea acasă. Ultima dată când s-au întâlnit, ea și Dido erau sclave. Priscus fusese un client regulat, care-l plătea pe codoșul lor ca să petreacă noaptea cu Dido, în timp ce prietenul lui, Salvius, plătea pentru compania Amarei, în dormitorul de alături. Acum este o libertă care plătește pentru serviciile *lui*. Bănuiește că niciunul dintre ei nu știe cum să-l trateze pe celălalt după această răsturnare de situație.

Pictorul se îndepărtează din nou de zid și-și privește opera.

— Cred că e gata.

Amara face un pas înainte.

— Pot să mă uit?

— Sigur că da!

Priscus coboară de pe platformă, lăsând în sfârșit la vedere pictura.

Dido ține o mână în dreptul inimii, iar cu cealaltă arată spre grădină. Amara o privește pe prietena ei care a murit. Priscus a surprins simetria perfectă a chipului

ei, moliciunea gurii și, mai presus de toate, ochii ei, întunecați de o tristețe pe care nu o putea ascunde nicio dată. Pe Amara o cuprinde durerea și se întoarce cu spatelul. Priscus întinde mâna, apoi o lasă să cadă, probabil temându-se că atingerea lui ar putea-o jigni. Trece o vreme până când Amara reușește să-și recapete vocea.

— Nu pot să-ți mulțumesc îndeajuns pentru ce-ai făcut.

— A fost plăcerea mea, răspunde el. Îmi aduce o oarecare alinare să mă gândesc că frumusețea ei n-a pierit de tot.

Priscus se apropie de Amara, lăsând suficient spațiu între ei pentru a-și dovedi respectul.

— Dar pot să te întreb ceva? De ce ai ales să ți-o amintești așa?

Arată spre zidurile din jur, iar Amara privește întreaga scenă, atât de diferită de femeia pe care tocmai o pictase. Un cerb cu chip de om este sfâșiat de câini de vânătoare, cu colți ascuțiți în boturile larg deschise, mânjite de sânge. Din trupul sfâșiat al cerbului ies la iveală coaste albe, dezvăluind culoarea roșie a inimii sale. Este Acteon, preschimbat în cerb de zeița Diana, doar pentru a fi sfârtecat de câinii lui de vânătoare. E prețul pe care l-a plătit fiindcă a văzut-o pe zeiță dezbrăcată. Diana arată spre el în timp ce-l privește murind, transformând melancolia lui Dido într-un semn de indiferență crudă.

— A avut cea mai curată inimă, răspunde Amara. Cine altcineva ar fi putut fi Dido, dacă nu zeița-fecioară?

Știu amândoi că evită să răspundă la întrebare. Priscus își lasă capul în jos în semn de aprobare, prea politic să mai insiste.

— Bineînțeles.

Amara așteaptă în timp ce el își strânge vopselele, pe care le adună cu grijă într-o cutie, iar ucenicul său demontează platforma, ca s-o ducă înapoi la atelier. După care îi conduce pe amândoi prin atrium, până la ușă. Nu e nevoie să le dea acum banii. Firește că Rufus, patronul și iubitul ei, va plăti orice datorie atunci când va avea chef. În prag, Priscus șovăie.

— Sper că n-ai să te superi dacă...

Se oprește o clipă, după care continuă:

— Salvius m-a rugat să-ți transmit urările lui de sănătate și mulțumiri din suflet zeilor pentru norocul tău. Te respectă foarte mult.

Chipul Amarei nu trădează niciun semn al tulburării pe care-o simte în fața acestei aduceri-aminte a fostei sale vieți. E conștientă de prezența lui Juventus, portarul, care fără îndoială ascultă fiecare cuvințel, chiar dacă stă tăcut la post.

— Foarte amabil din partea prietenului tău. Te rog să-i transmiți mulțumirile mele și urări de sănătate.

Dă din cap politicoasă, dar distantă, și se îndepărtează înainte să apuce Priscus să mai spună ceva. Numele lui Salvius îi trezește amintiri nedorite. Mâinile lui pe trupul ei, goliciunea, greutatea lui și, mai rău, nu Salvius, ci teama și întunericul fostei sale cămăruțe de la lupanar, violența și durerea. Trecutul ei este vârtejul Charibdei, care o trage în jos, sub valuri, unde nu poate respira.

Amara urcă în grabă scările spre camera ei de lucru privată, încercând să nu alerge, și închide ușa. Îi tremură picioarele. Se așază la masa de scris, cu mâinile sprijinite pe suprafața de lemn, încercând să-și înăbușe panica din ce în ce mai mare. Iar îi joacă mintea feste, dându-i sentimentul că nu este aici, unde ochii îi spun că se află, ci

acolo, în Sălașul Lupului, la Felix. Sângele îi zvâcnește în urechi în timp ce caută în sertar cutia care o liniștește întotdeauna. O simte grea în mâini. O pune pe masă și deschide capacul. Înăuntru sunt toți banii pe care i-a câștigat de când a venit să stea aici, o combinație de împrumuturi pe care le-a recuperat și alocația generoasă pe care i-o dă Rufus. Își trece degetele printre monede, le simte greutatea liniștitoare, ascultă sunetul pe care-l fac atunci când cad, ca o răpăială blândă de ploaie.

A aranjat camera în așa fel încât să semene cât mai puțin cu încăperea lui Felix, așezând mobila în unghiuri neobișnuite și făcând ca totul să arate altfel. Pereții sunt albi, nu roșii, iar din loc în loc, de-a lungul lor, se leagănă amorași — unul cu o harpă, altul cu un arc. Fiecare siluetă mică și palidă, fiecare tușă de pe trupurile lor e desenată cu mai multă finețe decât orice se afla în Sălașul Lupului, și totuși imaginile sunt cumva mai puțin vii decât craniile de tauri și plintele negre de care-și aduce aminte. Dacă închide ochii, Amara știe că le va vedea. De câte ori stă în spatele unei mese de lucru, ceva o face să-și aducă aminte de fostul ei stăpân. Până și în vise, așa și-l amintește. Liniile ascuțite ale corpului său aplecat peste registre, înclinarea capului când arunca priviri în sus, forța mâinilor sale.

O bătaie în ușă o face să revină tresărind în prezent.

— Cine e?

Intră Martha. Amara zâmbește, însă servitoarea ei privește în podea.

— Să te pregătesc s-o vezi pe Drusilla, stăpână?

Accentul Marthei e atât de puternic, încât uneori Amara trebuie să facă un efort ca s-o înțeleagă.

Umerii fetei sunt lăsați, toată atitudinea ei e cocoșată. La început, Amara crezuse că Martha e timidă, dar acum își dă

seama că e vorba de distanțarea deliberată a sclavei refractare. Și ea recurgea la aceeași reticență în fața lui Felix. Amara e nevoită să-și înăbușe iritarea. *Fata nu știe ce norocoasă e că se află aici, în casa asta frumoasă, și nu acolo, în lupanar.*

Martha este evreică și a fost capturată în timpul recenței ofensive a Romei împotriva Masadei — sau cel puțin așa i-a spus Philos, administratorul casei. Philos a fost cel care a ales, în numele stăpânului său, care alți doi sclavi să vină cu el aici. Rufus, care e proprietarul Marthei, nu i-a spus nimic despre ea. Pentru el, sclavii nu sunt oameni. I-a „împrumutat“ Amarei toți servitorii împreună cu mobila și nu i-ar trece prin minte să-i explice diferitele lor personalități, așa cum nu și-ar pierde timpul nici să înșire o istorie a meselor sau a sfeșnicelor. Amara speră doar că Rufus nu s-a culcat niciodată cu Martha, deși fata e destul de drăguță. Asta ar putea explica de ce e așa ursuză.

— Mulțumesc, spune Amara ridicându-se de la masa de lucru. Drăguț din partea ta că mi-ai adus aminte.

Coboară pe scări până la prima dintre camerele private ale Amarei de lângă atrium, unde Martha pregătise deja măsuța de toaletă. Când se așază în fața parfumurilor și cosmeticelor, nu poate să nu se gândească la prietena și colega ei lupoaică Victoria. Își aduce aminte de toate sticlulele ieftine pe care și le rânduia cu atâta grijă pe pervazul ei de la lupanar, de eforturile pe care le făcea mereu pentru a arăta cât mai bine. Victoria este atât de vie în amintirile Amarei, cu buclele ei negre căzute pe umeri, râsul răgușit și remarcile ei sarcastice, încât parcă o și vede intrând în cameră, cerându-și rânduiala la măsuța de toaletă. Martha începe să pieptene părul stăpânei sale. Amara ia o sticluleță delicată în formă de floare, îi scoate dopul și o duce la nas. Iasomie. E singurul parfum care-i place lui

Rufus. Martha pufnește când Amara lasă sticluța jos și trage de pieptăn. Toată această mișcare îi zădărnicește încercările de a aranja buclele stăpânei sale.

Când termină, Martha ridică oglinda de argint. Amara preferă întotdeauna să se machieze singură. Ia koholul, își reface conturul ochilor acolo unde s-a întins, dar nu dă cu niciun fel de pastă pe piele. Nu și-o permitea când lucra la bordel, iar acum Rufus e obișnuit s-o vadă fără fard pe față. Singura dată când s-a machiat pentru el, nu i-a plăcut. Toate cuvintele pe care el le folosește pentru a o descrie — *adorabilă, delicată, naivă* — Amara le consideră mai degrabă niște indicații decât complimente. Nu contează că a lucrat într-un lupanar, că l-a păcălit pe cel mai violent codoș din Pompeii sau că poate muta munții din loc cu furia ei. Nu asta vrea iubitul ei să vadă, așa că ascunde totul.

— Mulțumesc, spune Amara. Acum te poți apuca de treabă în bucătărie.

— Dar n-ai nevoie să vin cu tine?

Martha pare agitată.

— Stăpânul spune că e mai bine să nu mergi singură pe-afară.

Să fie nevoită să aibă de-a face cu o servitoare nemulțumită e una; dar Amara nu vrea și un spion.

— Străzile nu mă sperie, răspunde ea cu un zâmbet rece, știind că fata o va înțelege. Sunt destul de învățată cu ele.

Martha lasă capul în jos și roșește, fără îndoială blestemând ziua în care romanii au târât-o din țara ei ca să slujească o *curvă*. Amara o lasă și străbate atriumul, îndreptându-se spre imensa ușa din lemn. Juventus șovăie o clipă înainte s-o lase să iasă neînsoțită și aruncă priviri în jur ca să vadă dacă nu dă de Philos, administratorul, pentru a-i cere permisiunea.

— Philos e cu stăpânul azi, spune Amara nerăbdătoare. Poți să mă lași să ies ca să mă duc la lecția de harpă pentru care a plătit Rufus?

— Bineînțeles, stăpână, răspunde Juventus și se trage într-o parte.

E o stradă mai liniștită decât cea pe unde-și făcea veacul — lupanarul era la o încrucișare de drumuri, vizavi de o cârciumă și la o aruncătură de băț de alta —, dar, chiar și așa, când iese pe trotuar, Amara se simte întotdeauna ca și cum ar fi alunecat dintr-un iaz liniștit într-un torent vijelios. Își face loc printre pânzele fluturânde care îi flanchează ușa, fâșii de pânză roșii, galbene și portocalii care flutură în bătaia vântului. Casa pe care i-a închiriat-o Rufus are în față o prăvălie de haine, una dintre cele câteva de pe stradă. Proprietăreasa, Virgula, o salută din cap când trece, netulburată să aibă ca vecină o concubină. În definitiv, amândouă stau cu chirie la același proprietar — un prieten al lui Rufus, pe care Amara nu l-a cunoscut încă.

Strada e îngustă, însă Amara își croiește drum pe trotuar, cu privirea îndreptată înainte și obligându-i pe ceilalți s-o lase să treacă. Un bărbat cu brațele încărcate de obiecte din piele pufnește, dar se dă laoparte. Amara nu-l recunoaște. S-au dus zilele când trebuia să privească în ochi orice bărbat de pe stradă.

Nu durează mult până ajunge acasă la Drusilla. Cea mai dorită curtezană din Pompeii nu stă departe — strada ei e paralelă cu cea pe care locuiește Amara. De aceea știe că Rufus nu va spune nimic că a făcut drumul singură. Casa nu e închiriată; e cu totul a Drusillei, ca și minunatul atelier de sticlă din față. Amara zăbovește privind înăuntru. Sticlăria devine tot mai complicată cu cât te aventurezi mai mult în interior. Cănille simple și sticlutele de

arome îngrămădite pe tejghea lasă loc carafelor în formă de pești și unei urne în care se preling struguri verzi și care are toarte în formă de nimfe. Privirile Amarei sunt atrase întotdeauna în același loc. Un raft cu statuete înfățișând zeități. Se gândește la minunata Palas Atena de sticlă din casa părinților ei și se întreabă la cine o fi acum.

Simte cum îi tresaltă inima când pășește în atriumul Drusillei. Când intră, portarul își înclină capul — e întotdeauna binevenită aici.

— Ai ajuns! strigă Drusilla de sus, aplecându-se peste balustrada balconului interior, cu fața luminată de un zâmbet.

Amara îi răspunde la fel. Cu excepția lui Dido, Drusilla e cea mai frumoasă femeie pe care a cunoscut-o vreodată. Tunica din in galben pal pe care o poartă îi pune în evidență nuanța caldă a pielii, iar părul negru îi încadrează fața ca o cunună de lauri. *Ar putea fi Hesperia*, își spune Amara, *zeița soarelui la apus*.

Amara urcă scările în grabă. Întotdeauna îi face plăcere compania Drusillei, chiar mai mult când nu sunt de față și iubii lor, când știe că tot ce spune prietena ei e sincer. Se îmbrățișează pe balcon, admirându-și reciproc ținutele, apoi se îndreaptă spre dormitorul Drusillei, unde se află harpa.

— Când o să-ți cumpere și ție una? întreabă Drusilla în timp ce se așază amândouă, Amara la harpă, Drusilla lângă ea, ca să-i dea instrucțiuni.

— Și azi, dacă-i dau voie, răspunde ea cu un oftat. Dar încă nu-s destul de bună; nu vreau să mă audă.

— Dar ai putea exersa în fiecare zi dacă ai avea instrumentul tău. Ai progresa mult mai repede.

Amara știe că are dreptate. Harpa i se pare un instrument mai greu de învățat decât se aștepta. De fiecare dată

când cântă la liră pentru Rufus, oricât de frumos ar cânta, el nu vrea să știe decât când o să-l încante cu harpa. Dar o întrebă fără urmă de răutate; e nerăbdător ca un copil, însă insistența lui o face să se simtă nesigură. Își dorește să-l vadă bucurându-se de instrumentul la care cântă deja.

— Nu sunt sigură de ce ține atât de mult la asta, spune ea lovind ușor coardele.

Drusilla o mângâie pe spate și-i dă părul peste umăr.

— Cred că e un semn încurajator. Se impune. Te transformă în concubina perfectă, pe gustul lui. Dacă investește suficienți bani în tine, n-o să se uite în altă parte.

Amara simte o ușoară anxietate. E o umbră permanentă, teama că va pierde interesul patronului ei.

— Hai să încercăm din nou Sappho, propune ea. Aproape că am reușit ultima dată.

Cântă o oră sau mai mult. Amara e o elevă sânguinoasă și nu se plânge niciodată când Drusilla o pune să exerseze aceleași acorduri, iar și iar. La rândul ei, Drusilla e o profesoară exigentă, care-i transmite nu numai cunoștințele ei muzicale, dar îi dă și sfaturi cu privire la poziția pe care ar trebui să o aibă pentru a fi cât mai atrăgătoare atunci când cântă.

— Cred că-i suficient deocamdată, spune Drusilla, trecându-și mâna peste brațul Amarei. Începi să fii încordată. Vorbeam serios mai devreme. Lasă-l pe Rufus să-ți cumpere un instrument. O să înveți mai repede.

Amara o urmează spre canapea. Thalia, servitoarea, le-a lăsat niște vin și produse de patiserie.

— Atâta efort, remarcă Amara, servindu-se cu o chiflă și spunându-și că o să mănânce mai puțin mai târziu. Poți să ți-i imaginezi pe Rufus și pe Quintus petrecându-și după-amiezile discutând cum să ne facă nouă pe plac?

— Quintus nu, categoric, răspunde Drusilla încruntându-se.

— Dar te adoră.

Drusilla clatină din cap.

— Mai devreme sau mai târziu, un bărbat cum e Quintus va căuta inevitabil fiorul pe care i-l dă ceva nou. Și mă tem că se va întâmpla mai devreme, nu mai târziu.

Se joacă puțin cu paharul de vin. E albastru, cumpărat, fără îndoială, de la magazinul închiriat de ea, roșul vinului strălucind purpuriu prin glazură.

— Nu sunt îndrăgostită de el, doar știi și tu, însă un bărbat nou e întotdeauna o tulburare. Acum m-am obișnuit cu Quintus.

Amara nu e foarte sigură că o crede când spune că nu-l iubește pe Quintus. E greu să te străduiești atât de mult ca să mulțumești un bărbat fără să ajungi să simți și ceva afecțiune pentru el.

— Tot trebuie să-mi amintesc să raționalizez trucerile pe care le-am învățat în lupanar, spune Amara ridicând o sprânceană. Să-i mai păstrez lui Rufus *câteva* surprize.

Drusilla pufnește.

— Manevra aia despre care mi-ai povestit! Cred că până și Quintus a fost șocat când am încercat-o.

Râd amândouă. Amara se sprijină de perne, bucurându-se de libertatea prieteniei, de dreptul de a spune orice voia. Ucenicia ei la bordel a fost brutală, tot ce o obligase Felix să învețe având cel mai mare preț cu putință; dar acum, că a scăpat, pare să fi meritat chinul.

— Priscus a terminat azi pictura, spune ea.

— Cum crezi că va reacționa Rufus când o să-și dea seama că e Dido?

— Philos zice că nici n-o să observe, răspunde Amara ridicând din umeri. Pentru el, nu era decât o sclavă.

— Discuți cu Philos despre Rufus? Întrebă Drusilla tăios. E înțelept?

— Philos era prietenul meu înainte, când eram amândoi...

Amara șovăie, nevrând să spună cuvântul.

— Când eram amândoi în sclavie.

— Dar acum *tu* nu mai ești, iar *el* e în continuare. Philos îi aparține iubitului tău. Ai grijă ce spui. S-ar putea simți obligat să-i spună stăpânului său.

— Am încredere în el. Nu cred că mi-ar face așa ceva.

Speră să fie și adevărat. Se simte prea rușinată ca să recunoască adevărul în fața Drusillei. Că e atât de singură, încât nu poate suporta să fie distantă față de Philos, să admită că e servitorul lui Rufus, nu prietenul ei. Cu cine altcineva să mai vorbească în casă?

— Ce face Primus? Întrebă ea, schimbând subiectul.

— Ah! izbucnește Drusilla bătând din palme, cu chipul strălucind de încântare. Se descurcă foarte bine cu literele lui! Un băiat foarte deștept. Hai, vino, te duc să-l vezi. O să vrea să ți se laude.

Sare de pe canapea și-i întinde mâna. Amara o prinde și o lasă pe Drusilla s-o conducă în jos pe scări.

Străbat atriumul, îndreptându-se spre grădină. Primus se plimbă printre flori, gângurind despre o albină și fluturând o mânuță dolofană, supravegheat de dădaca lui. Seamănă foarte mult cu Drusilla. Aceleași gropițe în obraji atunci când zâmbește, aceiași ochi mari și negri. Drusilla își deschide brațele, iar băiețelul vine în fugă, îmbrățișându-i genunchii. Amara zâmbește. Aflase de existența lui Primus abia la o lună după ce o eliberase